

בס"ד. שיחת שבת חול המועד סוכות, ה'תשכ"ז.

בלתי מוגה

א. דובר כבר כמ"פ, שאע"פ שישנה ירידת הדורות, מ"מ, כותב רבינו הזקן¹ ("ה'אושפיזא" של יום זה) ש"בכל שנה ושנה יורד ומאיר .. אור חדש ומחודש .. עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה" — למעלה מהאור שהאיר בזמן בית שני, למעלה גם מהאור שהאיר בבית ראשון, ואפילו למעלה מהאור שהאיר בהזמן ד"קיימא סיהרא באשלמותא"².

[וכשם שהדברים אמורים בנוגע לר"ה, עד"ז הוא גם בכל יום ויום — כמובן ע"פ המדובר לעיל³, שהעבודה דר"ה ישנה גם בכל יום ויום, והו"ע ג' ברכות ראשונות שבתפלה, שבהם הוא עליית המלכות ובנין המלכות, כמו בר"ה].

ואף שאיתא בגמרא "בכל יום ויום מרובה כו' משל חבירו"⁴, ו"אם ראשונים כמלאכים אנו כו"⁵, ו"אכשור דרי" (בתמי") — הרי זה רק בנוגע להגילוי, אבל בהעלם, הולכים ומתעלים יותר ויותר ("עס ווערט אַלץ העכער און העכער").

[וכן הוא בנוגע לכללות התומ"צ — שאע"פ שבגלוי הרי זה באופן של ירידה, מ"מ, בהעלם הולכים ומתעלים, ועי"ז יומשך כן גם בגשמיות, ע"י משיח צדקנו].

והרי זה כמשל התיבה⁶, שגם בהיותה סגורה, אינו דומה מי שיש לו בתיבה אבן טובה אחת למי שיש לו כמה אבנים טובות. ובפרט שבנדוד נמצאים המפתחות בידיו של בעל התיבה, דהיינו, בידו של כאו"א מישראל, שבידו לגלות אור זה ע"י הריבוי בתומ"צ.

ב. ועד"ז בנוגע לענינו — שמחת בית השואבה:

אף שבגשמיות היתה שמחת בית השואבה רק בזמן הבית, מ"מ,

(1) תניא אגה"ק סי"ד.
 (2) זח"א קג, רע"א. ועוד. וראה שמו"ר ע' 281 הערה 14. וש"נ).
 (3) שיחת ו' תשרי ס"ו (לעיל ע' 50).
 (4) סוטה מט, א.
 (5) ע"פ שבת קיב, ב (וראה לקו"ש חט"ו).
 (6) יבמות לט, ב (ובפרש"י). וש"נ.
 (7) ראה תו"א ס"פ בראשית. לקו"ת דברים א, ב. ובכ"מ.

ברוחניות ישנו ענין זה גם עתה, ואדרבה — בתוספת אור עליון יותר (כנ"ל).

ונוסף לזה, הנה גם בגשמיות יש מעלה בשמחת בית השואבה עתה לגבי שמחת בית השואבה שבזמן הבית — "קלקלתנו זוהי תקנתנו" — כי, בזמן הבית היו הגבלות בשמחת בית השואבה, כיון שהיתה נערכת ע"י "חליל" שאינו דוחה שבת ויו"ט (ומה גם שהיו מדליקים מנורות, אבוקות של אש וכו')¹⁰, משא"כ עתה, הנה גם בלילה הראשון יכולה להיות שמחת בית השואבה, להיותה ללא חליל כו', כך, שלא שייך ענין השבות שבגללו לא היו עורכים שמחת בית השואבה ביו"ט ראשון¹¹.

ג. ולהעיר:

בהמשך "וככה"¹² כותב אדמו"ר מהר"ש, שענין שמחת בית השואבה מתחיל ביום ב' דחג הסוכות דוקא, לאחר העבודה דארבעת המינים. ומבאר מילתא בטעמא — שלכל לראש צ"ל ענין הסוכה (מיד בליל יו"ט¹³), שהוא בחי' מקיף, ולאחרי כן (מהנץ החמה, או עכ"פ משעלה עמוד השחר¹⁴) באה העבודה דד' מינים, שענינה המשכת המקיף בפנימיות; ורק לאח"ז ישנו הענין דשמחת בית השואבה.

אבל אין זה בסתירה להאמור לעיל ששמחת בית השואבה מתחילה מהלילה הראשון — כי:

בהמשך הנ"ל גופא מובא¹⁵ שגם שאיבת המים היתה רק ביום ב' דחג הסוכות, שזהו לפי שיטת ר' יהודה בן בתירה במסכת תענית¹⁶ שניסוך המים הי' במשך ששה ימים בלבד, החל מיום ב' דחג הסוכות, כיון שתיבת "ונסכיהם" (שבה מרומז ניסוך המים) לא נכתבה אלא בקרבנות היום השני¹⁷;

ואילו האמור לעיל שענין שמחת בית השואבה ברוחניות ישנו כבר

12 תרל"ז — פצ"ז ואילך (סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תרלה ואילך). וראה גם שיחת שמחת ביה"ש תשי"ד; תשח"י ס"ה"ו ואילך (תור"מ ח"י; חכ"א ע' 47 ואילך). וש"נ.
13 ראה פרש"י ד"ה ה"ג — סוכה לג,

ב.

14 טושו"ע או"ח רסתרנ"ב.

15 רפצ"ז.

16 ג, א.

17 פינחס כט, לג.

8 ע"ד שבת פ, ב (ועוד): "קלקולו זהו תיקונו".

9 ראה גם שיחת שחווה"מ דאשתקד בתחלתה בהערה (תור"מ חמ"ה ע' 86). וש"נ.

10 סוכה רפ"ה.

11 כ"ק אדמו"ר שליט"א הפסיק, ואמר בכת שחוק (בנוגע למי הגשמים שחדרו לסוכה): יכולים לצאת י"ח ענין המים ע"י הדיבור בתורה — "אין מים אלא תורה" (ב"ק יז, א. וש"נ), ואז, יחלש הגשם, ועד שיפסק לגמרי.

מהלילה הראשון — הוא לפי הפס"ד להלכה¹⁸, שהוא כ"סתם משנה¹⁹, שניסוך המים הי' גם ביום הראשון. וכיון שגם ביום הראשון הי' הענין ד"ושאתם מים" — הרי מובן שכבר אז מתחיל הענין ד"בששון"²⁰, ורק מצד השבות היתה התחלת השמחה רק ביום ב' דחג הסוכות.

אלא שכל זה הוא רק בבית שני, שהרי רוב עניני שבות נתקנו בזמן בית שני (כמ"ש רבינו הזקן בלקו"ת²¹), אבל בזמן בית ראשון היתה התחלת שמחת בית השואבה בפועל ביום א' דחג הסוכות. ועד"ז מובן בנוגע אלינו, שהתחלת שמחת בית השואבה היא ביום א' דחג הסוכות.

ד. ואין לתמוה על כך שאדמו"ר מהר"ש מבאר לפי דעת ר' יהודה בן בתירא, אף שאינה אליבא דהלכתא — שהרי מצינו בכ"מ²² שמבארים גם דעה שאינה כפי ההלכה, כיון ש"אלו ואלו דברי אלקים חיים"²³.

ובפרט שלפעמים פסק ההלכה בנסתר דתורה אינו כמו בנגלה דתורה, וכמשנ"ת בהתועדות קודם ראש-השנה²⁴ (ונזכר גם במכתב²⁵), שאף שברכות הם מדרבנן (מלבד ברכת המזון, ולכמה דעות²⁶ — גם ברכת התורה), מ"מ, איתא ברעיא מהימנא²⁷ שהברכות הן "בפקודי אורייתא", דהיינו שכל הברכות הן מדאורייתא.

ועד"ז מצינו שרבינו הזקן מבאר בלקו"ת²⁸ הענין ד"שופר של ראש השנה של יעל פשוט"²⁹ — אף שההלכה ע"פ נגלה אינה כן³⁰.

והביאור בזה — כמ"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמר ד"ה הוי' יחתו מריביו שנאמר בריגא (שכבר ישנו ב"קופיר")³¹, ש"באמת הנה בהעבודה דר"ה ישנם ב' המדריגות כו", והיינו, שבעבודה הרוחנית ישנו לא רק האופן דשופר כפוף, כפי ההלכה, אלא גם האופן ד"שופר של יעל פשוט", אע"פ שאינו להלכה, ולכן מבארים בתורת החסידות גם אופן זה.

ה. ועפ"ז יובן גם מה שמצינו, שאף ש"הרבה עשו כרשב"י ולא

18 רמב"ם הלי' תמידין ומוספין פ"י ה"ו.
 19 סוכה רפ"ד.
 20 ישע"י יב, ג.
 21 דרושי ר"ה נז, ג.
 22 ראה גם תו"מ חל"ט ע' 352. וש"נ.
 23 עירובין יג, ב. וש"נ.
 24 רד"ה ואלת ושבעת וברכת גו'
 25 דש"פ עקב, כ"ף מנ"א דאשתקד (תו"מ חמ"ז ע' 252 ואילך). וש"נ.
 25 אג"ק חכ"ד ע' קצא (בהערה ד"ה ואכלת).
 26 ראה לקו"ש חי"ד ע' 148. וש"נ.
 27 זח"ג ער, ב ואילך.
 28 נצבים מה, א ואילך.
 29 ר"ה כו, ב (במשנה).
 30 טוש"ע ואדה"ז או"ח ר"ס תקפו.
 31 פ"ו, נדפס לאח"ז בסה"מ תרפ"ט ע' 8 (וראה בהנסמן שם בהערה 62). וראה גם תו"מ חכ"ד ע' 21 ואילך.

עלתה בידן³², הנה אצל יחידי סגולה היתה העבודה באופן כזה, ועד שגם בזמן הזה ישנם המתמסרים ללימוד התורה כל חייהם.

ומעין זה ישנם אצל כאו"א זמנים ידועים שבהם מתמסר ללימוד התורה באופן של "תורתו אומנתו"³³, ובפרט בשנת השמיטה, שהרי א' הטעמים לכך שמצות "הקהל" באה לאחר שנת השמיטה הוא³⁴ משום שבשנת השמיטה פנויים בני מעבודת האדמה, ולכן יכולים להתמסר יותר ללימוד התורה, ועי"ז נעשים מוכשרים לקבלת הענינים ד"הקהל", שאז קיבלו ענינים בתורה³⁵, ועד להחיבור עם המלך כו'.

ועד"ז בנוגע לענין שמחת בית השואבה, שגם שם היו שואבים ענינים חדשים בתורה, כדאיתא בתרגום על הפסוק²⁰ "ושאבתם מים בששון"³⁶, ולימוד ענינים אלו בתורה פעל את השמחה, כמ"ש³⁷ "פקודי ה' ישרים משמחי לב".

ובהתאם לכך, צריך כאו"א להוסיף עתה בלימוד התורה, נגלה וחסידות, וכן בקיום המצוות — "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה"³⁸, שזהו כללות הענין דשמחת בית השואבה.

ובפרט בשנה זו, שהענין דשמחת בית השואבה בא יחד עם הענין ד"הקהל".

ועי"ז נזכה לקיום הענין ד"הקהל" כפשוטו — בביהמ"ק השלישי.

* * *

ו. איתא בזהיר³⁹, שכאשר האושפיזין באים לסוכה, נותן כל אחד מהם את ברכתו: "אברהם קרי עלי" אז תתענג על הוי⁴⁰, ויצחק קארי עלי' כל כלי יוצר עליך לא יצלח⁴¹, אמר ר' שמעון האי דוד מלכא אמר לי' .. אבל יצחק קאמר גבור בארץ יהי' זרעו וגו' הון ועושר בביתו גו'⁴², יעקב אמר אז⁴³ יבקע כשחר אורך וגו'".

וכיון שיעקב הוא האושפיזא דיום ג' דחג הסוכות, וע"פ סדר

(37) תהלים יט, ט. וראה תענית ל, סע"א.

(38) קידושין מ, ב. וש"נ.

(39) ח"ג קד, א.

(40) ישעי' נח, יד.

(41) שם נד, יז.

(42) תהלים קיב, ב"ג.

(43) ישעי' נח, ח.

(32) ברכות לה, ב.

(33) שבת יא, א.

(34) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 612. וש"נ.

(35) ראה רמב"ם הל' חגיגה פ"ג ה"ו.

(36) ראה גם פרש"י ורד"ק עה"פ. שיחת

שמחת ביה"ש תשי"ג בסופה (ת"מ ח"ז ע'

(60).

ה"אושפיזין החסידיים" האושפיזא דיום ג' דחג הסוכות הוא רבינו הזקן, נמצא, שהפסוק "אז יבקע כשחר אורך גו" שייך גם לרבינו הזקן⁴⁴.

ז. ובהקדם ביאור אדמו"ר האמצעי בסידור⁴⁵ בענין "אז יבקע גו":

"וביאור הדברים .. עד"מ החבית וכיוצא [שהיא מלאה משקין — מים או יין], כאשר תתמלא ביותר ולא תוכל להחזיק המילוי, תבקע בבקעים וסדקים, ויצא המשקה דרך שם. ואמנם בוודאי הנה יציאת משקה זאת שיוצאת דרך סדק מעט מזעיר היא .. אך הנה יש בכל ענין זה דבקיעה יתרון מעלה מצד אחר, והוא, לפי שזאת הבקיעה באה מצד תוקף ותגבורת ההשפעה שלא יכילה הכלי .. ובזה יובן מ"ש כאן .. שיעקב אמר יבקע כשחר אורך, פי' להיות כי מצד שרשו הוא בבחינת או"מ שלא יכילנו הכלי, ע"כ בוקע ויוצא לחוץ וכנ"ל. והיינו פי' יבקע כשחר, כמו השחר שהוא בחינת בקיעת אור מתוך החושך וההעלם כו".

כלומר: בתיבת "שחר" יש שני פירושים⁴⁶: מלשון שחר ואור, ומלשון שחרות וחושך. וזהו "אז יבקע כשחר אורך" — שאור השחר בוקע את שחרות וחשכת הלילה, ואף שאור זה הוא במיעוט לגבי האור המאיר בצהריים, מ"מ, מזה גופא שאור זה בוקע את חשכת הלילה, מוכח שהוא ענין נעלה.

ח. אך צריך להבין, מדוע פסוק זה נאמר ע"י יעקב דוקא — דלכאורה ענינו של יעקב הוא היפך הענין ד"אז יבקע גו":

יעקב — היתה "מטתו שלמה"⁴⁷, ודוקא ממנו יצאו ה"שבעים נפש"⁴⁸, עד שנעשו לאח"ז "גוי גדול"⁴⁹. וא"כ, מדוע דוקא אצל יעקב ישנו ענין הבקיעה, הרומז על ענין מועט — היפך ענינו של יעקב! ואף שנתבאר לעיל שהבקיעה מורה על ענין נעלה יותר כו' — הרי זה רק באיכות, ואילו בכמות — מורה ענין הבקיעה על מיעוט. ולאמיתו של דבר צ"ל גם ריבוי בכמות, כמעלת עולם התיקון⁵⁰, שיש בו "כלים מרובים", כדי שיוכלו לקבל "אורות מרובים".

47 ויק"ר פל"ו, ה. פרש"י ויחי מז, לא. וראה פסחים נו, א. ספרי ואתחנן ו, ד. ברכה לב, ט.

48 עקב יו"ד, כב.

49 תבוא כו, ה.

50 ראה סה"מ תרמ"ט ע' רלג ואילך. תרס"ח ע' מז ואילך. תרפ"ד ע' רמט ואילך.

44 ראה גם שיחת יום ב' דחה"ס דאשתקד סי"ט (ת"מ חמ"ה ע' 80). וש"נ.

45 עם דא"ח — שער הסוכות רנח, א ואילך.

46 ראה תו"מ ח"ב ע' 215. ח"כ ע' 10.

וש"נ.

ושאלה זו היא גם בנוגע לרבינו הזקן:

מבואר בשיחות רבותינו נשיאינו שאמיתית הענין של הפצת המעיינות התחיל ע"י רבינו הזקן — שהרי אצל הבעש"ט והמגיד היו ה"תורות" בקיצור, משא"כ אצל רבינו הזקן היו באריכות, וגם מלובשים בהבנה והשגה וכו' [אלא שגם בהיותם מלובשים בהבנה והשגה, נשארו עדיין מתאימים לתורות הבעש"ט, וכידוע⁵¹ מה שאמר הבעש"ט להמגיד אודות הדרוש "מראיהם ומעשיהם", שהוא "אות באות כפי שקיבלת ממני"], כלומר שרבינו הזקן פעל שתורת החסידות תתפשט ותחדור גם בחב"ד שבנפש וגם במדות שבנפש כו'.

ולכן, הנה גם השלימות שתבוא ע"י ש"פוצו מעינותיך חוצה" — "קאתי מר"⁵² דא מלכא משיחא — תהי' דוקא ע"י הפצת חסידות חב"ד, שראשה ומייסדה (כלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵³) הוא רבינו הזקן.

ונמצא, שענינו של רבינו הזקן הוא ריבוי, ולא בקיעה שענינה דבר מועט [ואף שהמיעוט מגיע מצד הריבוי והתגבורת — הרי צריך להיות ריבוי כלים ואורות בפועל, כנ"ל]. וא"כ, מהי השייכות של הפסוק "אז יבקע גוי" לרבינו הזקן?

ט. ויובן ע"פ ביאור כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁵⁴ בענין הבקיעה, שמבאר שענין התיקון, שהו"ע שם מ"ה, הו"ע האורות היוצאים ממצחא דא"ק, שיציאתם היא באופן של בקיעה; משא"כ תוהו, שהו"ע שם ס"ג, הוא מההבלים דאוזן חוטם פה דא"ק, שיציאתם אינה באופן של בקיעה. ולכן, בכח התיקון דוקא לתקן את התוהו, מצד מעלת הבקיעה שיש בתיקון.

והענין בזה⁵⁵:

ענין הבקיעה בשרשו — קאי על הקו שבוקע את הצמצום, שיש בו מעלה גם לגבי האור שלפני הצמצום. והיינו, שאף שהאור שלפני הצמצום הוא בלי-גבול, וממלא כל מקום החלל וכל המציאות, ואילו הקו הוא אור מועט, ולכן נקרא בשם "קו קצר", אעפ"כ, יש עילוי בהקו לגבי האור שלפני הצמצום, כי, האור שלפני הצמצום נמשך מבחי' חסד (הנעלם) שלפני הצמצום, והצמצום עצמו נמשך מבחי' גבורה (הנעלמה)

(53) ראה סה"ש תש"א ס"ע 158 ואילך.

(54) המשך תער"ב ח"א פרס"ג ואילך.

(55) ראה שם פרע"ג.

(51) ראה בית רבי ח"א פט"ז בהערה ב'

(לא, א).

(52) ראה אגה"ק דהבעש"ט — כש"ט

בתחלתו. ובכ"מ.

שלפני הצמצום; ואילו הקו נמשך מבחי' תפארת הנעלם, ולכן יש בו מעלה (לא רק לגבי הצמצום, אלא) גם לגבי האור שלפני הצמצום, כמעלת ספירת התפארת לגבי שאר הספירות.

אלא שכל זה הוא רק מצד שורש הקו, ובאמת יש עילוי גם בהקו עצמו — שהרי האור שלפני הצמצום פעל עליו הצמצום (אם באופן של מיעוט, או סילוק והתעלמות⁵⁶), משא"כ הקו — לא זו בלבד שהצמצום לא העלים עליו (כמו על האור שלפני הצמצום), אלא אדרבה — הקו בקע את חושך הצמצום.

אלא שגם ביאור זה הוא רק בשורש הענינים, אך יש מעלה גם בהקו עצמו — שאע"פ שאינו אלא "קו קצר", אעפ"כ ה"ה מייחד הפכים, כמ"ש ב"פתח אליהו"⁵⁷: "אנת הוא דקשיר לון (ויתירה מזו) ומייחד לון", והיינו, שמצד שרשו בבחי' תפארת הנעלם, הרי הוא פועל התכללות בחסד וגבורה, ועד להמשכת אור החסד בכלי הגבורה ואור הגבורה בכלי החסד.

ולא זו בלבד שהקו מייחד הפכים, אלא עוד זאת, שגם בהקו עצמו יש שני ענינים הפכיים: (א) "קשיר לון ומייחד לון", היינו, שפועל התכללות, (ב) שנקרא בשם "קו המדה", ע"ש שמודד ומגביל. וגם החיבור דשני הפכים אלו הוא מצד שרשו בבחי' תפארת הנעלם.

וזהו תוכן מעלת הבקיעה — בקיעת החושך — שנמשכת מבחי' תפארת הנעלם, שבחי' התפארת כוללת כל ג' הענינים הנ"ל.

י. ועפ"ז יובן שייכות ענין הבקיעה ("אז יבקע גו") לרבינו הזקן: בדרך כלל הנה "כל אחד במסילתו יעלה", אבל דרכו של רבינו הזקן כוללת את כל הענינים, שהו"ע ספירת התפארת, המגעת עד פשיטות העצמות, ונמשכת למטה בריבוי גדול, ועד שנמשכת גם ל"חוצה" — שלכן המשיך רבינו הזקן את תורת החסידות גם בחב"ד, באופן של התלבשות בהבנה והשגה. והרי זהו ענין הבקיעה (כנ"ל).

ואף שענין הבקיעה הוא אור מועט (כנ"ל), שזהו שכללות ענין השכל (חב"ד) הוא מוגבל, מ"מ, הרי זה קשור עם תגבורת העצמות, שזהו מצד בחי' תפארת הנעלם.

ומצד בחי' זו נעשה "אז יבקע כשחר אורך" — שבוקע את החושך, וגם שם מאיר האור.

57) תקו"ז בהקדמה (יז, א).

56) ראה שם פכ"ח.

ולהעיר גם מדברי אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁵⁸ על המאמר "אילו ידעתיו הייתי" ⁵⁹, שע"י "ידעתיו" נעשה "הייתי" ⁶⁰.

* * *

יא. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה ושאתם מים בששון.

* * *

יב. דובר לעיל⁶¹ אודות פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שנוסף על האושפיזין הידועים, אברהם יצחק וכו', ישנם גם האושפיזין החסידיים, החל מהבעש"ט, ולאח"ז המגיד, רבינו הזקן וכו'.

והנה, נזכר לעיל (ס"ו) שבזהר הובאו הברכות שאומר כאו"א מהאושפיזין: "אברהם קרי עלי' אז תתענג על הוי"ו" (ושייך גם לבעש"ט, האושפיזא דיום א' דחג הסוכות), "יצחק קארי עלי' כל כלי יוצר עליך לא יצלת, אמר ר' שמעון האי דוד מלכא אמר לי' .. אבל יצחק קאמר גבור בארץ יהי' זרעו וגו' הון ועושר בביתו גו"ו" (ושייך גם להמגיד), "יעקב אמר אז יבקע כשחר אורך וגו"ו" (ושייך גם לרבינו הזקן).

ודובר לעיל⁶², שצריך להבין למה הוצרך להביא בזהר את הקס"ד שיצחק אומר "כל כלי יוצר גו"ו", בה בשעה שדעת רשב"י אינה כן?

וכמשנת"ל, שהלשון הרגיל בזהר הוא "תא חזי", ולא "תא שמע" כבנגלה דתורה, כיון שאופן הלימוד בספר הזהר הוא בבחי' ראי', ולכן אין בזהר פלפולים, דלא כבנגלה שישנם פלפולים רבים כו' (ובפרט בתלמוד בבלי, משא"כ בירושלמי שהפלפול כו' הוא במדה פחותה יותר, ובזהר ה"ז במדה פחותה יותר גם לגבי הירושלמי), וא"כ, לא הי' לו להביא את הקס"ד.

יג. ויובן בהקדם המבואר לעיל בענין הבקיעה, שהו"ע בקיעת ופריצת הצמצומים והגבורות, ועי"ז נמשך ממדרגה נעלית יותר כו'⁶³:

לכאורה אינו מובן: איך אפשר לומר שיצחק אומר "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", דהיינו שיש צורך להבטיח ש"לא יצלח" — הרי האושפיזין הם בעולם האצילות, ששם "לא יגורך רע"⁶⁴?

(98). וש"נ.

(58) סה"ש קיץ ה'ש"ת ע' 27.

(62) שם ס"ד (לעיל ע' 99 ואילך).

(59) ס' העיקרים מ"ב ספ"ל. מדרש

(63) חסר קצת (המור"ל).

שמואל לאבות פ"ו מ"ז. וראה מו"ח ח"א פנ"ח.

(64) תהלים ה, ה. וראה סידור (עם דא"ח)

(60) חסר הסיום (המור"ל).

שם רנו, סע"ג ואילך.

(61) שיחת יום ב' דחה"ס ס"ג (לעיל ס"ע

ועד"ז צריך ביאור במ"ש בזהר³⁹ שיש צורך לעשות פעולות מיוחדות כדי שהאושפיזין יישארו, ואם לאו עלול להיות ענין של היפך — דלכאורה איך שייך באצילות ענין של רע?

ונקודת הביאור בזה — שבאצילות אין אמנם רע כלל, אבל בריבוי ההשתלשלות עלול להיות ענין הפכי כו'.

ועפ"ז יובן הטעם שר' שמעון שולל את הקס"ד שיצחק אומר "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", ואעפ"כ הובא קס"ד זה בזהר:

מצד ענינו של יצחק עצמו — אין מקום שיאמר "כל כלי יוצר עליך לא יצלח", שהרי ענין זה שייך רק במקום שיש מנגד וצריך להבטיח שהמנגד "לא יצלח", משא"כ באצילות שאין מקום למנגד כו'.

ואעפ"כ הביא קס"ד זה בזהר, כי בריבוי השתלשלות, בבי"ע, עלול להיות ענין הפכי כו'. ומ"מ, המסקנא אינה כן, כי ענין האושפיזין הוא לפעול שכל הענינים יהיו בגילוי, ובגילוי אין באצילות רע כלל.

ולפי המסקנא — מי שאומר "כל כלי יוצר עליך לא יצלח" בגילוי, הרי זה דוד, שענינו "אדמוני" .. יפה עיניים⁶⁵, שמורה על התעסקות עם מנגד כו'⁶⁶;

ומה שאומר יצחק בגילוי — הרי זה "גבור בארץ יהי זרעו גו'", שהו"ע הריבוי ב"בני", וממשיך "הון ועושר בביתו גו'" — שהו"ע הריבוי ב"מזוני", ו"מאן דיהיב חיי יהיב מזוני"⁶⁷, ונמצא, שברכתו של יצחק היא כללות הברכות דבני חיי ומזוני רויחי.

ולאח"ז אומר יעקב "אז יבקע כשחר אורך" — שהו"ע בקיעת אור התורה כו'⁶⁸.

* * *

יד. [בסיום ההתוועדות אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א:]

בעת חלוקת "כוס של ברכה" דר"ה, ראיתי, שהיו כאלו שלא בירכו על שתיית ה"כוס של ברכה", מאחר שעדיין לא בירכו ברכה אחרונה.

אמנם, כיון שברכה אחרונה צריכה להיות במקום האכילה — הרי מוטב שיברכו עתה ברכה אחרונה, ולאח"ז יברכו ברכה ראשונה על

יג, ד ואילך.

(65) שמואל-א טז, יב.

(67) ע"פ תענית ח, ב.

(66) ראה סידור (עם דא"ח) שער התפילין

ה"כוס של ברכה", וכיון שזהו פחות מכשיעור, לא יצטרכו לברך על זה ברכה אחרונה.

[לאח"ז חילק "כוס של ברכה" מהתועדות יום ב' דחג הסוכות].

